JAKAVIČIUS Liudvikas

Liudas Jakavičius

JAKAVIČIUS Liudvikas (1871 03 10 Akmenėje – 1941 08 20 Anykščiuose) – uždraustos lietuviškos spaudos platintojas, knygų, laikraščių ir kalendorių leidėjas, redaktorius, mėgėjų teatro ugdytojas. 1890 pradėjo dirbti Papilės valsčiaus raštininku, įtarus, jog platina lietuvišką spaudą, atleistas. Išvyko į Rygą, nuo 1896 dirbo geležinkelių valdyboje raštininku, baigė 5 realinės gimnazijos klases. Aktyviai reiškėsi Rygos lietuvių visuomeniniame gyvenime, 1895 kartu su kitais įsteigė Rygos lietuvių pašalpos draugiją, 1898 surengė pirmą lietuvišką spektaklį, vėliau – nuolatinis mėgėjų teatro aktorius ir režisierius.
Atšaukus lietuviškos spaudos draudimą, L. Jakavič2ius įsteigė spaustuvę bei knygyną, subūrė gausų knygų platintojų tinklą. Leido įvairias, kartais primityvias knygeles („Saliamono galvas“, sapnininkus), kurios vis dėlto tiesė lietuviškam spausdintam žodžiui kelią ir įpratino Lietuvos visuomenę skaityti. Žinomiausi leidiniai – kalendoriai „Lietuvių naminis draugas“ (nuo 1905), „Juokų kalendorius“ (nuo 1907), 1906 – 1907 leido lietuvišką satyrinį laikraštėlį „Juokdarys“, 1909 – 1915 leido ir redagavo „Rygos naujienas“. 1915 – 1919 gyveno Petrograde, 1919 grįžo į Lietuvą ir įsikūrė Šiauliuose, vėl dideliais tiražais leido kalendorius ir pigias skaitymų knygeles. 1924 kartu su J. Šliūpu įsteigė Laisvamanių etninės kultūros draugiją, išrinktas jos iždininku, 1928 iškilmingai pažymėjo sceninės veiklos 30-metį, pastatydamas spektaklį „Krivių krivaitis“ ir pats jame vaidindamas. Artistinės veiklos 40-mečio proga (1938) apdovanotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordinu.
Inf.: Jakavičius L. *Lietuvos dievai. Atsiminimai iš lietuvių spaudos draudimo laikų; Žurnalistikos enciklopedija.*